

Stav porastov pšenice letnej f. ozimnej po prezimovaní v roku 2017

Piešťany 28.3.2017

V termíne od 16. do 23. marca 2017 pracovníci NPPC- VÚRV vykonali monitorovanie stavu porastov pšenice letnej formy ozimnej na porastoch v jednotlivých krajoch SR. V rámci inventarizácie boli hodnotené ukazovatele ako počet rastlín na jednotku plochy, kompletnosť a vyrovnanosť porastov, zhodnotenie zdravotného a výživného stavu, zaburinenosti, rastovej fázy a celkový stav porastov. Celkovo bolo podrobne zmonitorovaných 106 porastov pšenice ozimnej.

Počas zimy nenastal výraznejší negatívny posun v ich stave a porasty sú v dobrej kondícii pripravené na jarnú vegetáciu.

Porasty ozimných obilnín sú takmer vo všetkých prípadoch dobre vzídené, kompletne a z pohľadu prezimovania v optimálnom stave. Extrémnejšie počasie s nízkymi teplotami v januári vďaka snehovej pokrývke nespôsobilo poškodenie porastov vyzimovaním.

Väčšia časť porastov bola v čase inventarizácie už prihnojená regeneračnou dávkou dusíka, čo výrazne pomohlo k naštartovaniu (pri menej vyvinutých porastoch) a priebehu (vyvinutejšie porasty) odnožovania. Odporúčame ďalšie hnojenie (produkčné) optimalizovať k zvolenej pestovateľskej technológii na základe agrochemického rozboru pôdy a rastlín. V závislosti od priebehu počasia je potrebné voliť vhodnú formu N hnojív (ak by v termíne aplikácie produkčnej dávky N pretrvávalo suché počasie voliť skôr kvapalné formy hnojív). V súvislosti s výživným stavom odporúčame počas jarnej vegetácie venovať pozornosť aj prihnojeniu porastov mikroelementami a podporiť tak nielen kvantitu, ale i kvalitu produkcie.

Využitie biostimulátorov v poslednom období naberá na význame najmä z pohľadu eliminácie stresových faktorov súvisiacich nielen s priebehom počasia, pričom správna voľba prípravku môže stres do istej miery eliminovať a zabezpečiť tak optimálnejší vývin porastu v rozhodujúcich rastových fázach. Pri využití biostimulačných hnojív a stimulátorov rastu je potrebné uvedomiť si, že ich účinnosť je podmienená okrem iného aj dobrým kondičným stavom porastu (hlavne z pohľadu výživy a ochrany).

Zdravotný stav porastov je nateraz uspokojivý, výskyt burín je primeraný, vyšší je najmä pri redších a neskoršie siatych porastoch. V súvislosti so stále problematickou zaburinenosťou potrebné dbať na včasnú herbicídnu zásahu z dôvodu jeho zníženej účinnosti pri prerastenejších burinách. Predpokladáme, že včasný herbicídny, ale aj následné fungicídne zásahy v jarnej vegetácii by mali byť pri súčasnom stave porastov rentabilné. Potreba fungicídneho ošetrenia bude závisieť hlavne od priebehu poveternosti, ale musí byť prispôbená zvolenej pestovateľskej technológii a tiež vo vzájomnej súvzťažnosti s výživou porastov, predovšetkým dusíkom.

Stav porastov pšenice ozimnej na Slovensku k 23.3.2017 je dobrý až veľmi dobrý, otázny je ale vplyv pretrvávania suchého počasia na začiatku jarnej vegetácie v súvzťažnosti s na zrážky chudobnou zimou. V kategórii 1 (porast nekompletný, nevyrovnaný, medzerovitý, poškodený, napadnutý vo väčšej miere chorobami a škodcami, zaburinený) sa nenachádzal ani jeden porast. Do kategórie 2 (porast vzídený, nekompletný medzerovitý, nevyrovnaný s nižším stupňom zaburinenia) spadalo 7,5 % porastov (v porovnaní s jesenným monitoringom predstavoval pokles 2,3 %). Išlo o porasty neskôr siate, redšie a tým pádom výraznejšie zaburinené, na menej kvalitných a skeletovitých pôdach. Porastov s predpokladom dobrej, resp. priemernej úrody (kategória 3 - vzídené, kompletne, primerane vyrovnané v relatívne dobrom zdravotnom stave) bolo 34,9 % (v porovnaní s jeseňou došlo k nárastu o 5,6 %). V kategórii 4 (optimálny, kompletný, vyrovnaný, nezaburinený porast v dobrom zdravotnom stave) bolo zaradených najviac 57,6 % porastov, v porovnaní s jeseňou to bolo o 3,3 % menej porastov.

Priemerná hodnota za všetky porasty bola na úrovni 3,52 bodu a v porovnaní s jesenným hodnotením došlo k poklesu len o 0,02 bodu (pred prezimovaním 3,54 bodu). Aj podľa uvedených kritérií je zatiaľ pri pšenici ozimnej možné odhadovať dosiahnutie mierne nadpriemerných úrod, samozrejme pri optimálnom priebehu počasia v ďalšom vegetačnom období.

Buriny už bojujú so pšenickou ozimnou o svoj kúsok pôdy, vlahy, živín i svetla

I na skeletovitých pôdach sa pestuje pšenica ozimná

Tabuľka vybraných ukazovateľov hodnotenia porastov (porovnanie jeseň 2016 a jar 2017)

Ukazovateľ	Pred prezimovaním		Po prezimovaní	
	Priemerná hodnota	Rozpätie	Priemerná hodnota	Rozpätie
Počet rastlín na jednotku plochy (ks.m ⁻²)	311,0	192 – 384	316,0	197 – 377
Kompletnosť porastov (%)	89,0	70 – 100	91,8	71 – 100
Vyrovnanosť porastov (%)	89,0	75 – 100	92,9	75 – 100
Vývojová fáza - počet odnoží (ks)	2,0	0 – 4	3,0	0 – 5
Zaburinenosť (%)	9,0	0 – 35	8,9	2 – 35
Celkový stav porastov (bod)	3,54	2 – 4	3,54	2 – 4